

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LABOD TOVARNE OBLAČIL NOVO MESTO

z zadnje seje delavskega sveta DO

Glavna točka skupne seje delavskega sveta delovne organizacije in poslovnega odbora je bil sprejem poslovnega poročila za preteklo leto. Le-ta vsebuje precej že znanih podatkov, s katerimi smo se srečevali na razpravi ob zaključnem računu, kljub temu pa je na seji delavskega sveta stekla tehtna in poglobljena razprava. Opozarjala je na naš izkoristek delovnega časa, na bolniške izostanke, na nesreče pri delu in na težave, s katerimi smo se srečevali pri izvozu in uvozu, v nabavi itd. Vemo, da je bila kvaliteta osnovnega materiala občutno slabša, kar je povzročalo proizvodnim tozdom velike probleme. Da bi se temu v bodoče izognili, moramo kvaliteto surovin posvečati veliko pozornosti. Živahna razprava je opozorila še na osebno odgovornost in na nujnost še strožjega odnosa do dela.

Pomembno vprašanje, o katerem je spregovoril delavski svet, je samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev na osnovi fonda federacije za realizacijo programa za rekonstrukcije, razširitev in modernizacijo predilniških in tkalskih kapacitet. Kot že imepove, gre za nove kapacitete metražerjev. Med prioritetskimi delovnimi organizacijami je naveden tudi naš velik dobavitelj iz Gostivara, zato je seveda pristop k sporazumu tudi v našem velikem interesu. Kako pomembno je področje zdravstvenega varstva in zakona o invalidskem in pokojninskem zavarovanju, je ponovno pokazala razprava o omenjenih točkah. Delegati so

S skupne seje delavskega sveta delovne organizacije in poslovnega odbora, ki je bila v Ljubljani.

dobili v gradivu izvlečke iz zakona s poudarkom na vprašanjih in novostih, ki naj bi jih v javni razpravi še posebej pretehtali.

Glede osnutka samoupravnega sporazuma o uresničevanju zdravstvenega varstva je razprava opozorila na to, da preveč govorimo le o bolnem človeku. Naloge zdravstva vidimo širše, predvsem tudi v preventivi, zato naj bi pristopili tudi k nagrajevanju v zdravstvu. Vse preveč pa je še pritiskov na združeno delo.

Na dnevnem redu je bil tudi okvirni program za aktivnosti na področju dopolnjevanja in sprejemanje samoupravnih splošnih aktov, predvsem o skupnih osnovah za delitev čistega dohodka, osebnih dohodkov in uporabe sredstev skupne porabe, določil o stanovaljskih vprašanjih, določil o minulem delu in o samoupravnem sporazumu o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med tozdi in DSSS v naši delovni organizaciji.

rezultati prodaje

V prvem četrtletju smo na domačem trgu so dosegli v prodaji, oz. v neto-fakturirani realizaciji dobre rezultate. V primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta je dosegla indeks 162, po planu pa je dosežen indeks 121. Prodaja po programih je sledeča: po planu je v programu PŠ doseženih 135 odstotkov, v programu VO pa 92 odstotkov. Vzrok slednjemu rezultatu je treba iskati v dejstvu, da smo rizike za drugo polletje lanskega leta priznavali v letošnjem januarju. Poleg tega pa je tudi struktura vdelenih materialov spremenjena, saj je manj tkanin volnenega izvora in več cenejših – bombažnih pa tudi program se je bistveno menjal od ženskih kostimov v prid ženskih kril.

Kljub temu pa lahko rečemo, da smo količinsko dosegli oz. presegli plan, finančno pa se to odraža v danem podatku.

Odprema za domači trg teče po sprejetem programu in ocenjujemo, da bo v prvem polletju dosežena 90 odstotno. Za drugo polletje pa se nam že kaže nujnost kooperacije, predvsem v programu srajc in bluz. Ob tem še vedno ostaja odprto vprašanje priskrbe s surovinami, oz. z vsem osnovnim materialom.

B. V.

Področje inovacij opredeljuje in ureja v Labodu samoupravni sporazum o skupnih osnovah za določanje standardov; kvalitete del, norm in delovnih programov ter o ustvarjalni dejavnosti. Naši tozdi pa imajo tudi svoj akt s tega področja. To je pravilnik o ustvarjalni dejavnosti. Oba akta sta zastavljena široko in pri ustvarjanju nikomur ne zapirata vrat. Nasprotno, spodbujata inovatorstvo na vsakem koraku, tako na področju povsem strokovnih del kot tudi na področju same organizacije dela.

V praksi pa ni večjih odmevov. Ne moremo sicer trditi, da pri nas ni inovacij, da vsi po vrsti delamo po ustaljenih načinih, brez ustvarjalnega pristopa k delu. Ne, to gotovo ne. Za našimi prizadevanji najbrž tiči preveč skromnosti ali celo podcenjevanja lastnih dosežkov, delavci in njihova najožja okolja ne vidijo dovolj razlogov za sproženje postopka. Pa vendar bi ga lahko. Že kar na pamet velja misljenje, da v naši dejavnosti do večjih inovacij niti ne more priti. Te trditve se držimo prav po nepotrebnem.

Zato tudi ne posvečamo pozornosti takim delovnim zanosom, na kakršnega sem naletela pred dobrim letom dni.

Srečala sem delavko, ki dosega zelo dobre delovne uspehe. Sama je povedala da se vedno loti dela preudarno. Ko dobi novo nalogo, preizkusi sama sebe, kaj in kako „ji najbolj leži“. Potem tudi uspeh glede kvalitete in količine dela ne uide. Tako ustvarjalen pristop k delu kaže na pravičen odnos, ki se obrestuje delavki in seveda tudi tozdu. Morda bi kazalo tak primer tudi obravnavati na način, ki ga predvideva in opredeljuje pravilnik o inovacijah v TOZD. Samo budno je treba spremljati dogajanja in jih znati tudi oceniti.

Preberimo si določila pravilnika in osvežimo si spomin. Morda bomo že v svoji neposredni bližini našli primer ustvarjalnega pristopa k delu, ki je rodil uspehe. Sprejeli smo akt in poskrbeti moramo, da bo dobil živo podobo v našem vsakdanjem življenju. Gotovo ne manjka primerov ustvarjalnosti in uspehov, samo ozreti

se moramo okoli sebe, jih verificirati in ovrednotiti. Ob tem pa velja opozoriti družbenopolitične organizacije, da imajo pravico in dolžnost opozarjati na prizadevanja posameznika in sprožiti postopek za eno od priznanj in denarnih nagrad, ki jih predvideva pravilnik. Prav od njih namreč pričakujemo, da bodo prebile led in začele prve tudi v praksi izvajati določila pravilnika o ustvarjalni dejavnosti.

delovna tekmovanja tudi v naši panogi

V okviru sindikata delavcev tekstilne in usnjarsko-predelovalne industrije je bila ustanovljena komisija za inovacijsko dejavnost in proizvodna delovna tekmovanja, ki povezuje konfekcijske in usnjarskopredelovalne organizacije združenega dela. To komisijo sestavlja devet članov iz omenjenih dejavnosti, ki naj bi svoje poslanstvo opravljali v okviru republiških prizadevanj in sodelovali pri organizaciji medrepubliških dejavnosti. V tem sklopu je tudi sodelovanje v programu usmerjenega izobraževanja, spodbujanje inventivne dejavnosti ter razvoj in organiziranje proizvodnih tekmovanj.

Namen sodelovanja v usmerjenem izobraževanju je, da delavci tekstilne in UPI predstavijo svojo problematiko, mnenja in zahteve na področju organizacije izobraževalnih institucij v usmerjenem izobraževanju in po tej poti zagotovimo nadaljni razvoj naših dejavnosti. Posebno pereč je problem izobraževanja strokovnjakov v usnjarskopredelovalni industriji, saj za ta kader pri nas ni primerne višje šole.

Cilj, ki ga želi doseči komisija pri organizaciji in razvijanju proizvodnih tekmovanj ter pri spodbujanju inventivne dejavnosti, je krepitev delovne sposobnosti, dvig storilnosti in zavest, da je le dobro delo in strokovnost poročstvo za hitrejši razvoj in izboljšanje življenjske ravni delavcev tudi v teh pano-

gah. V tej splošni akciji sindikata se tudi naša komisija prizadeva za doseg kar najboljših rezultatov. Prva akcija na tem področju bo zvezno tekmovanje za delavce usnjarskopredelovalne industrije v kranjski Planiki. Pri organizaciji bodo sodelovali: zveza sindikatov gospodarska zbornica, zveza organizacij za tehnično kulturo ter izobraževalna skupnost. Delovna tekmovanja naj bi na republiški in zvezni ravni organizirali vsako drugo leto. Nekoliko lažja bo organizacija v sklopu OZD usnjarskopredelovalne industrije, več težav pa organizatorji pričakujejo pri tekmovanjih v sklopu tekstilnih OZD.

Tako bo tudi naša branža imela svoj delež pri tekmovanju in spodbujanju produktivnosti, saj vemo, da že leta potekajo zelo uspešna tekmovanja v kovinarski stroki, pri gradbincih itd. Gotovo pa bo za pripravo potrebno organizirati tudi nekaj internih tekmovanj, kakršne je Labod pred leti že imel in jih bomo morda sedaj ponovno obudili.

VINKO BLAŽIČ
RAZVOJNA SLUŽBA

PREDSTAVLJAMO VAM:

andrej kirm -
direktor DSSS

Koncem marca smo dobili direktorja DSSS, človeka, ki smo ga čakali leto dni. Po veljavnem postopku je delavski svet delovne organizacije imenoval za ta odgovorna dela in naloge ANDREJA KIRMA, ki se je javil na razpis na našo pobudo. Ob začetku dela v Labodu smo ga poprosili za pogovor.

Kaj je pripomoglo k vaši odločitvi, da sprejmete, naše povabilo in prevzamete mesto direktorja DSSS?

Kot inšpektor službe družbenega knjigovodstva sem slaba dva meseca preživel v vaši delovni organizaciji. Seznanil sem se z načinom dela DSSS in s kolektivom samim. Spoznal sem da je to zdravo in delovno okolje, kar pri moji odločitvi ni bilo majhnega pomena. Poleg tega pa moramo reči, da sem si

že nekaj časa želel teoretično znanje tudi praktično preizkusiti v gospodarstvu. Kljub temu pa odločitev za prehod v nov kolektiv, med nove sodelavce in k novim nalogam ni lahka.

Tukaj ste šele slab teden, vendar bi vas povprašala, kako vidite delo DSSS.

Službe v DSSS so zelo dobro organizirane. Mislim, da so v celoti izvajale naloge, ki so jim jih tozdi zastavili. Zaradi dosežanih delovnih izkušenj mi je seveda bliže delo knjigovodske in finančne službe ter plansko analitske. Poznam tudi delo pravne in pa seveda splošne službe, bolj pa se bom moral zavzeti pri vključevanju v delo razvoja in kadrovske službe. Tudi pri AOP nas vse čaka precej dela. Zase osebno lahko rečem, da mi je del teorije s tega področja znan, praktičnih izkušenj pa še nimam. Na področju samouprave je delo kar najbolj zastavljeno, vendar prav tu ni nikoli vse postorjeno. Delo po samoupravnih skupinah daje pri vpogledu in odločitvah delavcu kar največ možnosti, zato pričakujem živahno delo delegatov in vseh organov upravljanja.

Kakšen bo vaš pristop k delu? Kakšni so vaši občutki ob prevzemanju odgovornih nalog direktorja?

Že na SDK sem imel zahtevno in odgovorno delo; zato me to ne obremenjuje posebno, čeprav se seveda v celoti zavedam širine in odgovornosti novih nalog. Po naravi sem optimist. Od sebe in vseh sodelavcev pričakujem veliko delavnosti, ustvarjalnosti, prizadevnosti. Delo, v katerem je vtakano veliko osebne vneme, mora uspeti. Upam, da se bomo kar najbolje razumeli in uspešno reševali probleme in naloge, da se bomo naloge lotevali strokovno in racionalno, saj danes še bolj kot kdajkoli prej velja, da je čas zlato. O novih usmeritvah ne morem reči še nič opredeljenega. Že tov. Bratož je nakazal nekatere dodelave in spremembe, ki jim bomo

sledili. Kaj več o tem bom lahko povedal po določenem času.

Za konec pogovora sva dolžna napisati tudi vašo „osebno izkaznico“. Ob tem je gotovo prijetno in sveže dejstvo, da je tako mlademu človeku zaupana odgovorna naloga direktorja in seveda na drugi strani, da so mladi ljudje pripravljeni sprejeti najodgovornejša dela.

Rojen sem 21. februarja 1956, v občini Trebnje. V šolo sem hodil v Novem mestu in se po končani gimnaziji vpisal na ekonomsko fakulteto. Tu sem končal prvo stopnjo, sedaj pa ob delu študiram na drugi stopnji. Sem poročen in imam enega otroka. Med mnogimi željami pa je zdaj v ospredju le ena: da bi lepo sodelovali, se razumeli in uspešno opravljali svoje naloge.

delovna uspešnost

Komisija za ugotavljanje delovne uspešnosti je že začela s svojim delom. Člani so si razdelili naloge in se dogovorili za timsko delo. Zavedajo se, da je to strokoven organ, ki si mora zastaviti program dela in skupno iskati rešitve. Le celotna komisija lahko sprejme sklep o morebitnih spremembah v sistemu ugotavljanja uspešnosti dela. To zahteva največje prizadevanje in znanje vseh članov. Komisija, katere predsednik je tov. PERIČ, si je za delo izbrala naslednjo pot: „Posneli smo zakonska izhodišča, ki govore o delovni uspešnosti. Vzporedno s tem smo ugotovili stanje v delovni organizaciji in v temeljnih organizacijah in se tako podrobno seznanili s sistemom ugotavljanja delovne uspešnosti v naših delovnih okoljih. Začeli smo zbirati tudi strokovno literaturo, ki govori o urejanju uspešnosti dela v OZD, da bi se tako strokovneje lotili naloge in da bi se za seminar s tega področja lahko poglobljeno pripravili. Gradivo zbirajo vsi člani, posredujejo pa ga predsedniku, ki poskrbi, da so vsi z vsem seznanjeni.

Za tak način dela smo se dogovorili na svoji prvi seji, kjer smo sprejeli tudi izhodiščni program. Po njem naj bi imela komisija že do poletja izdelano

osnovno izhodišče za metodologijo. V času od letnih dopustov do oktobra naj bi komisija posredovala svojo metodologijo v razpravo tozdom, da bi v zadnjem tromesečju dokončno izoblikovali metodo. Za tolmačenje metode v tozdu naj bi usposobili tudi skupino ljudi.

Velika pomanjkljivost dela komisij, ki delajo na dograjevanju sistema nagrajevanja, je, da v svoje delo ne vključijo predstavnikov iz vseh tozdom in DSSS. Je bojazen, da bo metoda lahko videti kot vsiljena od zgoraj. Vemo, da bodo delavci sprejeli le tak način – sistem nagrajevanja, ob katerem so sami aktivno sodelovali in ga sooblikovali. Prav zaradi tega bo naša komisija na naslednji seji izoblikovala izhodišča in jih posredovala vsem tozdom in DSSS.

Poudariti velja, da ima naša delovna organizacija vsa tri področja dokaj urejena. Gotovo so tudi določene pomanjkljivosti, ki zahtevajo le dodelavo sistema. Da bi bilo delo čim prej in čim bolj učinkovito opravljeno, delajo tri komisije. Če bi delala le ena sama, bi bila ta pot gotovo predolga, sočasno z reševanjem se pojavljajo novi problemi. Gradili bomo na že danem, vendar pa prav na področju dela naše komisije (na ugotavljanju uspešnosti dela) za razliko od dela obeh ostalih komisij ni javno objavljenih metod.

Na področju ugotavljanja uspešnosti dela se najbolj uveljavlja sistem individualnih norm v proizvodnji in ocenjevalni sistem na drugih delih in nalogah. To pa vsekakor ne more biti edino merilo za ugotavljanje uspešnosti dela, saj mora biti osebni dohodek odvisen tudi od dohodka. Na žalost se je ocenjevalni sistem spre-

vrget v sistem subjektivnih ocen – v oceno lastnosti delavca, ne pa v oceno rezultatov delavca. To nas obvezuje, da moramo na tem področju storiti korak naprej, k pravičnejšemu sistemu pridobivanja osebnega dohodka.

To bo mnogo bolj stimulatивно vplivalo na uspešnost posameznega delavca in s tem na uspešnost tozda kot celote. Naj ob tem tudi omenim, da v svetu namesto individualnih vse bolj gradijo kolektivne norme, kar zagotavlja večjo kolektivnost dela, boljše medsebojne odnose in s tem večjo odvisnost osebnega dohodka od dohodka. Na področju delovna uspešnost še ni točno veljavne metodologije, uporabljajo se posamične rešitve, ki so jih sprejele OZD. Da bi pri nas uredili to področje, moramo v bodoče upoštevati vse tri osnovne oblike ugotavljanja uspešnosti dela – uspešnost posameznika, uspešnost organizacijske enote in uspešnost tozda kot celote. Pri ugotavljanju uspešnosti moramo upoštevati delež živega dela in zato vključiti vsa tri omenjena področja. Le tako bi dosegli odvisnost osebnega dohodka od vloženega dela, njegovih rezultatov in od dohodka. Že iz zakonodaje izhaja, da je treba individualni višek meriti s količino, kvaliteto in z gospodarnostjo, vse to pa gledati v odvisnosti od dohodka. Uspešnost dela organizacijske enote je treba meriti glede na fizični obseg dela, izvršitev plana ali programa dela organizacijske enote in glede na ustvarjeni dohodek ter stroške. Uspešnost tozda merimo s kazalci, ki jih predvideva zakon o združenem delu, predvsem pa glede na izvrševanje plana tozda pri fizičnem obsegu proizvodnje, glede na dohodek (primerjava s planiranim dohodkom v podobnih tozdh) in glede na akumu-

lativnost. Poleg omenjenih faz ugotavljanja uspešnosti dela in sistema nagrajevanja ter deleža osebnega dohodka glede na živo delo moramo dodelati še marsikatero področje oziroma merila pri osebnih dohodkih. Izmeriti moramo del osebnega dohodka za ustvarjalnost (imamo akt – pravilnik, ki nudi te možnosti) in del osebnega dohodka na osnovi minulega dela, za kar uporabljamo le delovno dobo, ki pa ni edino merilo, in upoštevanje načela storilnosti, ki se doseže predvsem preko uporabe sredstev skupne porabe.“

O rezultatih dela, ki jih bo dosegla komisija za ugotavljanje uspešnosti, bomo pisali tudi v našem glasilu. Prav bi bilo, da se aktivno vključijo v dograjevanje sistema nagrajevanja vsi tozdi, da je čim več pobud za delo, komisij. Pri nastajanju dopolnil našega sistema nagrajevanja naj sodeluje čim več delavcev Laboda, kar mi vsi.

Sestavki s tega področja naj služijo vsem Labodovim delavcem kot podlaga za odziv, za ustvarjalne pobude. Pričakujemo, da se boste zares aktivno vključevali in s tem pomagali zgraditi sistem nagrajevanja, ki bo zares naš!

Uredništvo

disciplinske kršitve

Lani je bilo v tozdu DELTA šestnajst primerov kršitev delovnih obveznosti, ki jih je obravnavala disciplinska komisija. Skupno so obravnavali 59 delavcev. Bila sta dva primera izostanka iz dela, ko delavke, kljub temu, da se je kolektiv samoupravno odločil za nadurno delo, ta dan niso prišle na delo. En primer kršitve gre na račun neupoštevanja tribunske sobote, slede štiri kršitve neopravičenih izostankov z dela, trije primeri neizpolnjevanja ali malomarnega opravljanja delovnih obveznosti, dve kršitvi sta vezani na nepravilno vpisovanje dela na kartice, dva primera neustrezne kvalitete, en primer odtujitve družbenega premoženja in en primer neprimerne vedenja do sodelavcev.

Komisija je skupno izrekla pet opominov, štiri javne opomine in dve denarni kazni. V treh primerih ukrep ni bil izrečen, dva primera pa sta še v obravnavi.

M. MAGDIČ

Delegata tozda Tip-Top na delavskem svetu delovne organizacije.

nove odmere davkov

Nove stopnje davkov, ki so začele veljati z aprilom, so dokaj posegle tudi v naš program. Doslej so bili namreč izdelki, ki so vsebovali več kot 20 odstotkov domačih sintetičnih vlaken in umetnih vlaken na bazi vivonske preje in celuloze, oproščeni davka. Z aprilom pa zapadejo v obdavčenje vsi izdelki, ki vsebujejo preko 70 odstotkov omenjenega sestava. Doslej smo imeli okoli 70 odstotkov neobdavčenih artiklov, z novo odmero pa jih je le še 2 odstotka, oziroma lahko rečemo, da so obdavčeni skoraj vsi naši artikli. S tem so se maloprodajne cene naših izdelkov dvignile za 15 odstotkov.

kadrovska struktura v DSSS

Kadrovsko-socialna služba je pripravila analizo dejanske kadrovske strukture v DSSS. Eden daljnosežnejših sklepov delavskega sveta DSSS terja zagotovitev ustreznih kadrov, ki bodo kos zahtevnim strokovnim nalogam, pred kakršne je vse bolj postavljena delovna skupnost. Dejansko se je kadrovska struktura v zadnjem letu precej izboljšala. Manj odklonov je predvsem zaradi uspešnega izobraževanja ob delu, ki je že dalo precej rezultatov. Trenutno se v DSSS izobražuje še 18 delavcev, od tega 2 na visoki šoli, 9 na višji, 6 na srednji stopnji in 1 na poklicni. Slika kadrovske strukture pa je sledeča:

PO SISTEMIZACIJI:

VS = 2
VS-VIŠ = 10
VIŠ = 6
VIŠ-SS = 9
SS = 32
KV = 19
NŽ/OŠ = 11
= 89

DEJANSKA IZOBRAZBA:

VS = 4
VIŠ = 9 + (1 dol. čas)
SS = 29 + (2 dol. čas)
KV = 20
NIŽ/OŠ = 26
= 88

ob odhodu v pokoj

Ko dobi človek v roke podatke, da se je delovna doba tega ali onega delavca iztekla, pomisli, kako beži čas. Leta in leta delamo skupaj in nenadoma pride dan upokojitve. Nedavno se je upokojila naša dolgoletna sodelavka IVANKA MODIC. Petindvajset let je delala v Tip-Topu, prizadevno in tiho. Živela je med nami, ne da bi vedeli, kako teče njeno življenje doma. Ker ni bilo z njo nobenih težav, tudi posebne pozornosti ni pritegovala. Je že tako, da nas prav določena odstopanja opozore na človeka – pridnega, thega in prizadevnega sodelavca pa največkrat niti ne opazimo. Ob izteku delovne dobe sem se vprašala, kako to, da vemo tako malo o Ivanki Modic. Kje bo živela, ima urejene osnovne pogoje za zaslužen in prijeten pokoj? Odprla se je zgodba, vredna poslušanja.

Potem ko je Ivankin brat izgubil ženo in so mu ostali trije otroci, se je Ivanka iz mesta vrnila na kmetijo, da bi skrbel za bratovo družino in za svoje ostarele starše. Odpovedala se je svojemu osebnemu življenju, da je omogočila življenje najbližjim. Pri tem pa je bila tudi vzorna delavka. Ne smemo

Inštruktorica proizvodnega dela v Ločni Slavica Šubašič dosega tudi pri svojem dodatnem delu lepe uspehe. Učenkam na proizvodnem delu posveča veliko pozornosti in jim skuša približati tudi naše samoupravno in družbenopolitično delo.

pozabiti podatka, da je bila v vseh 25 letih le 9 (devet) dni na bolniškem dopustu.

Mislila sem si, da je, tako predano življenje v današnjem včasih tako grobem in sebičnem času vredno opisati. Ivanki Modic želimo sodelavci iz Tip-Topa prijetne dni v zasluženem pokoji. Za njeno požrtvovalno in prizadevno delo ji izrekamo zahvalo in pohvalo!

Poslovna sekretarka tozda

TIP-TOP

vsebina sodelovanja

Zaradi precejšnje bolniške oz. močnega nihanja krivulj in zaradi skrbi za zdravje delavcev je TEMENICA dala pobudo za pogovor z zdravstvenimi delavci v Trebnjem. Nihanje pri bolniških v raznih konicah je zelo močno. So meseci, ko je precej pod načrtovanim in seveda meseci, ko naraste tako močno, da je proizvodnja celo motena. Pogoji dela so v trebanjski industriji precej različni in zato so odgovorni v našem tozdu želeli naše razmere predstaviti zdravniški ekipi. Zdravniki iz zdravstvenega doma v Trebnjem so sicer že obiskali naše proizvodne prostore, ker pa se kader

Letošnji plan zaposlenih v DSSS ne predvideva več alternativ, kar je novost, hkrati pa tak način nudi realnejšo sliko.

Seveda čaka KSS na tem področju še precej dela – glede vodenja kadrovske politike in internega priznavanja kvalifikacij tistim delavcem, ki že leta opravljajo dela in naloge dobro, nimajo pa ustrezne kvalifikacije. Ob tem velja, da je možno prestopiti le eno stopnjo in da bo to priznanje šlo le starejšim delavcem, ki so s prakso in rezultati svojega dela dokazali, da so upravičeni do interno priznane kvalifikacije.

Za strokovno izpopolnjevanje delavcev velja še zaostri funkcionalno izobraževanje, ki nudi sveže in poglobljeno dograjevanje znanj, je prilagojeno času in zahtevam in tako zagotavlja strokovnost in aktualnost.

Srečanje upokojencev Temenice je vedno prijetno.

kakšna je naša slovenščina

jo po naših proizvodnjah izrazi „cvikanje“, „štafiranje“ in še mnogi. Nekatere teh popačenk so tako udomačene, da jih upoštevajo tudi delovni nalogi, tako teče veriga nepravilnega jezika naprej po uradni poti...

Ne moremo reči, da ne poznamo svojega jezika, le nekoliko namarni smo pri uporabi. Imamo strokovnjake, ki so večji svojih nalog, jeziku pa ne posvečajo nobene pozornosti. Ali pa nasprotno – pri pisani besedi smo radi „učeni“ in stavke zavijamo in odvijamo, oprijemamo se nelepkih in nesprejemljivih pasivnih oblik (... se bo vršila...), uporabljamo tujke ali popačenke itd.

V pogovornem in knjižnem jeziku se moramo obnašati bolj odgovorno. Materinščino moramo negovati, naš jezik je naše največje bogastvo. Zaostriti moramo odnos do jezika. Pravilna in čista slovenščina ni le stvar izobražencev, to je stvar nas vseh. Vsi smo dolžni spoštovati in negovati svoj jezik. V tem ni prav nič spotaljivega, z odnosom do svojega jezika kažemo človeško zrelost.

Zato nam (posameznikom in delovni organizaciji) ne sme biti vseeno, kakšne dopise pošiljamo, kakšen je naš pogovorni jezik, kakšni so naši zapisniki, delovni nalogi, kako se izražamo, kako oblikujemo misli.

Pred seboj in pred sočloveka bomo težko stopili z dvignjeno glavo, če nismo večji osnov svojega jezika, če se pomanjklivo izražamo, če s slepim sprejemanjem tujk in popačenk razprodajamo svoj jezik. Če ne spoštujemo svojega jezika, to pomeni, da ne spoštujemo sebe.

Jezik in njegovo negovanje sta poroka za obstoj in razvoj naroda. Žal o tem pomembnem vprašanju spregovorimo le ob določenih datumih, ob našem kulturnem prazniku na primer, sicer pa ravnamo z našim jezikom precej neodgovorno. Akcija, ki jo je lani glede jezikovnega razsodišča sporočila SZDL, je naletela na velik odmev pri vseh, ki čutijo, da smo pri razvoju in negovanju jezika precej mlačni.

V Labodu se o slovenščini še nismo pogovarjali posebej. Nekaj stalnih napak smo pripravljene spregledati in se zadovoljiti z dejstvom, da časovna stiska ne dopušča poglobljanja „v jezik“. In vendar bi morala skrb za čistost jezika stati na začetku sleherne naloge. Nihče se ne bi smel izgovarjati, da za preverjanje pravilnosti in čistosti jezika nima časa, da je mnogo bolj pomembnih nalog. Ne bi bilo odveč, če bi včasih pogledali v pravopis, kako pišemo posamezno besedo, če bi se vprašali, ali je prav „vskladiti“ ali „uskladiti“ tako bi postopoma odpravljali naše „večje cvetke“.

Seveda pa je v jeziku poglavje zase strokovno izrazoslovje.

Zgodi se, da namesto pravilnega slovenskega izraza uporabljamo udomačeno besedo. Tako kroži-

Malica v Libni.

tudi v tej dejavnosti menja, saj mnogi zdravniki odhajajo na specializacije, v bolnišnice in podobno, je prav, da sta vsak zdravnik ali sestra, ki delata z našimi delavci, seznanjena z razmerami in pogoji dela.

Prav ti znajo bistveno vplivati na odločitev, ali je bolniška v določenem primeru potrebna, ali ne. Pogovor je tekel tudi o osmih primerih invalidskih postopkov. Nobeden od delavcev,

ki so bili v postopku, v končni fazi ni dobil status invalida. Torej se lahko vprašamo, kaj je vzrok temu. So bile utemeljitve po kriterijih premalo tehtne, so bili predlogi neutemeljeni? Vsekakor lahko na tem mestu ugotovimo le, da so postopki mnogo predolgi in da bi jih bilo treba skrajšati. Ob papirnatih vojnih ne smemo pozabiti na človeka, še manj pa na bolnega človeka – da imamo opraviti z bolnim delavcem, nam govori že dejstvo, da je do ostopka sploh prišlo. In ne nazadnje so tu še plani kadrov, zagotovitev števila zaposlenih in doseganje plana proizvodnih minut.

V pogovoru z zdravstvenimi delavci je bilo izrečeno tudi

mnenje, da so vsi ti delavci sicer bolni, da pa vendarle morajo razumno porazdeliti svoje sile in omejiti fizično in psihično napetost tudi doma in ne le v službi.

Po pogovoru, ki je tekel živo in zavzeto in, sodelovala je tudi vodja KSS, lahko pričakujemo, da bo sodelovanje tudi v Trebnjem zaživelo, hkrati pa tudi, da je potrebno predvsem na področju socialnega dela še več povezave z DSSS, še več angažiranja pri samih invalidskih in pokojninskih postopkih in ne nazadnje še več sodelovanja že v sami preventivi, ki bi zmanjševala število takih in podobnih postopkov in tegob.

L. J.

V krojilnici tozda Tip-Top.

Tako so se v Delti zbrale bodoče šoferke. Tozda je skupaj z združenjem šoferjev v Ptujju organizirala predavanja iz teoretičnega znanja, ki je potrebno za šoferski izpit.

motivacija za družbenopolitično izobraževanje

Medobčinska konferenca ZK je pripravila okroglo mizo o „motivaciji za družbenopolitično izobraževanje“. Uvod je pripravil prof. Zlatko Zapan. Na posvetu so sodelovali tudi gostje, ki pri CK ZKS skrbe za politične šole. Iz uvodnega gradiva veje nekaj zanimivih ugotovitev, najbolj pa kliče po premisleku podatek, da je bila le peščica slušateljev družbenopolitičnega izobraževanja motivirana v svojem delovnem okolju. Večina primerov na žalost govori o neke vrste prisili, o tem, da osnovne organizacije nimajo pravega odnosa do družbenopolitičnega izobraževanja in da izbirajo po liniji najmanjšega odpora. Vzrokov je gotovo veliko, ne moremo pa mimo dejstva, da v naši družbi še prepogosto priznavamo samoupravljanje le kot družbenopolitično kategorijo in ne tudi kot ekonomsko kategorijo, čeprav ima samoupravljanje lahko izreden vpliv na povečanje produktivnosti dela.

Pri takem pojmovanju bi bilo idejnopolitičnemu izobraževanju gotovo posvečeno več pozornosti. Tako izobraževanje prispeva k učinkovitosti celotne TOZD, vodi k razvijanju kolektivne zavesti. Kako spremeniti odnos do družbenopolitičnega izobraževanja? Največ pripomb je bilo na preveč šolske oblike tovrstnega izobraževanja, premajhno praktično uporabo znanja, ki ga dobi slušatelj na takem izobraževanju.

Se vedno ne znamo pokazati koristnosti tega izobraževanja.

S tem je vezano tudi vprašanje odnosa do marksistične literature. Danes je odnos do tega branja zelo neustrezen, često celo žaljiv.

Najprej se moramo vprašati, kako smo se obnašali kot ljudje in kot samoupravljalci, morali bomo priznati, da so na področju družbenopolitičnega izobraževanja še velike vrzeli. Veliko znanja nam manjka. Motivi za izobraževanje bi morali biti kolektivni in seveda

tudi osebni. Ne bi jim smel manjkati politični žar. Prav zato, ker tega često ne upoštevamo, se zna tako izobraževanje izroditi. Pri samem pojmu motivacije pa si velja zapomniti, da se ta napaja iz duhovne in materialne plati. Viden mora biti cilj v obe smeri.

Ob upoštevanju teh momentov ter ob skrbnejši in prožnejši pripravi družbenopolitičnega izobraževanja, ki bo nudilo slušateljem praktično uporabo znanja, možnosti razgovorov in polemik, ob izboljšanjem statusu izobraževanja in ob osebni ter kolektivni želji po njem bomo tudi na tem področju lahko dosegli lepše in kvalitetnejše rezultate.

Pravi človek

V našem tozdu Suhi žep na Mokrem bregu je samoupravljanje hvalevredno. Pravilniki so edinstveni in omogočajo samoupravljalcem največje uveljavljanje pravic in dolžnosti.

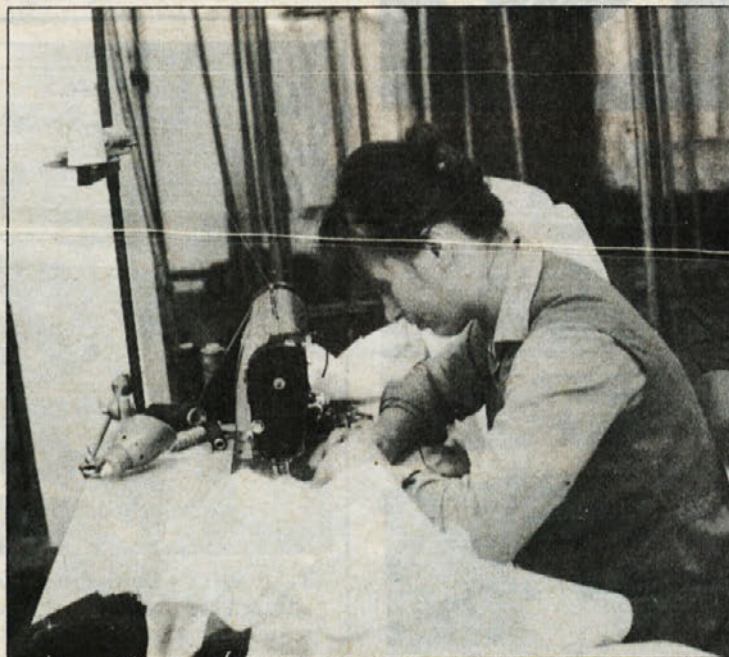
Če se pa le kje zatakne, kar se tudi lahko zgodi, imamo človeka, tov. Krivuljnika, ki je eden od najvidnejših mož na Mokrem bregu. Ta uredi v splošno zadovoljstvo skoraj vse, kar je sicer skoraj nemogoče.

Tovarišica Mutičeva je zborna pevka v vaškem zboru. Ta veleznan zbor naj bi v rednem delovnem času nastopil v po-

brateni vasi Robidovje. Pevke in pevci so si za to priložnost uredili odsotnost na hitro in nesamoupravno s svojimi šefi v tozdu. Ž ženami doma je šlo nekoliko težje. Zataknilo se je pri Micki Mutičevi. Pa ne doma. Pravilnik tozda predvideva opravičen izostanek le za razne smrti, rojstva in v skrajni sili en dan za premislek (prepozno sicer po poroki. Za razno petje pri Frakeljnu in v sosednjih vaseh ni predvideno izostajanje z dela, kar je popolnoma prav, ljudje bi to izkoriščali. Vendar bi bilo zelo nerodno odpovedati koncert v Robidovju, brez Mutičeve zbor namreč ne more peti, ker ima samo dve altistki. Šef je predlagal, da bi problem predložili samoupravno delavskemu svetu naslednji teden, koncert pa bo v soboto ta teden. Ko je to prišlo na uho tov. Krivuljniku, je ta takoj presekal gordijski voz in se osebno zavzel za to, da se Micki omogoči nastop v pobrateni vasi, ker je to v njenem interesu.

Kako preprosto se rešijo stvari, če so na prvem mestu pravi ljudje, tov. Krivuljnik je tudi dirigent.

J. BRAČIKA

Utrinek s proizvodnje v Zali.

kako nas zastopajo naši delegati

Delegacija SIS za zdravstvo v tozdu DELTA je posredovala svoji skupščini stališče tozda glede nesorazmerja bolniškega staleža, ki gre v breme tozda, in tistega nad 30 dni, ki gre v breme regionalnih zdravstvenih skupnosti. Iz podatkov je razviden veliko večji delež bolniškega staleža do 30 dni, ki obremenjuje tozda. Res, da je v tem podatku zajetih nekaj manjših obolenj, vendar je tudi nekaj takih, ki imajo po tridesetih dneh za nekaj dni prekinjeno bolniško in nato z njo zopet nadaljujejo. Prav ti opozarjajo na nepošteno ravnanje nekaterih zdravstvenih delavcev, ki po mesecu dni staleža predlagajo delavcu „poskusno delo“, pogledjmo, kako se boste počutili... In ker seveda ne gre, steče ponovno bolniška za naslednjih trideset dni.

Primeri sicer ne gre sploševati, vendar so na podobna gibanja opozarjali tudi drugih tozdi, kar kaže, da morda le gre za preračunavanje. Mnenje ptujske delegacije je, da je človeku treba pomagati do okrevanja, ki naj traja toliko časa, da bo bolnik ponovno zdrav in se lahko vrnil na svoje delovno mesto. Vsekakor pa ne gre graditi zdravja na stroških tozda, to ni pošteno ne do človeka-bolnika ne do gospodarstva.

Za naše vzdrževalce je dela vedno dovolj. Posnetek je iz Delte.

UJELA BOM

Ujela bom košček lune v svojo dlan,
zate, zase, za vse ljudi.
Košček lune,
saj ob sijaju lune se tisoč lepih sanj rodi.
Ujela bom košček sonca v svojo dlan,
zate, zase, za vse ljudi.
Košček sonca,
da ne bo blodenj.
Ujela bom košček zvezde v svojo dlan,
zate, zase, za vse ljudi.
Košček zvezde,
z zvezdo bom ujela srečo.
Ujela bom košček modrega neba v svojo dlan,
zate, zase, za vse ljudi.
Košček modrega neba,
v njem je mir, mir za vse ljudi.

SILVA PUNAR – DELTA

delček dnevnika

Te dni smo imeli v mnogih naših obratih poleg dijakov, ki so opravljali proizvodno delo, tudi učence posebnih šol. Dela so se lotili tako resno, kot „da bi šlo povsem za res“, vse pa so zabeležili v svojih dnevnikih. Izbrali smo dva zapisa iz Libne, kjer je z učenci posebne sote, dijaki na proizvodnem delu in tistimi delavkami, ki opravljajo priučevanje, delala Bernarda Butkovič. Da se je delu in otrokom zares posvetila, priča tudi delček dnevnika dveh učenk 7. razreda krške posebne šole.

Vstala sem in kot ponavadi pojedla zajtrk. Z delom sem začela ob 6 uri. Do malice sem zlagala ovratnike in zapestnike. Tudi po malici sem delala isto. To delo mi zelo ugaja. Zjutraj zato z veseljem vstanem in odhitim na delovno prakso. Saj upam, da bom imela drugo leto možnost, da bom lahko na praksi v Labodu – Libna.

Prakso sem začela ob 6 uri. Tov. Bernarda, ki me ima na praksi, mi je pokazala, kaj bom delala. Šivala sem vštike. Če je bil vštitek dober, mi ga ni bilo treba popravljati, druge pa sem morala. Nato sem pospravila šivalni stroj. Prakso sem končala ob 14 uri.

MODELI IZ NARAVNIH VLAKEN ŠE VEDNO NAJBOLJ PRILJUBLJENI

Sejma pletenin v Firencah se je udeležilo 55 razstavljalcev. Prikazali so svoje predloge za pomlad/poletje '83. Stroga selekcija je kupcem olajšala izbiro.

Čim bolj očitna je podražitev, tem bolj se proizvajalci trudijo, da bi z izboljšano kvaliteto pridobili obiskovalce za naročila. Zato so na sejmu prikazali, več kot kdaj koli prej, visoko kvalificirane pletenine (za oba spola), osnutki modelov pa so veljali za potrošnike vseh starostnih razredov, pa naj je šlo za pulije ali jope. Jope pogosto »poživljajo« usnjene aplikacije, pa tudi ročno izdelane aplikacije v fantazijskem stilu, vendar ne preveč ekscentrične, za kar jamčijo našiti biseri in največkrat ploščati gumbi. Ročno pleteni modeli se nedvomno uveljavljajo, posebno v manjših obratih. Tu so prešli na delo doma, da bi se izognili od-pustom.

Tržišče za delo

54.000 BREZPOSELNIH

Nürnberg – Tretje četrtletje se je v tekstilni in oblačilni industriji končalo z naraščajočim številom brezposelnih in delavcev s skrajšanim delovnim časom.

Ob koncu dopustov se je v podjetjih spet spremenil položaj nezaposlenosti. V septembru je zraslo število ljudi s skrajšanim delovnim časom za več kot 86 % ali od 18.259 v mesecu poprej na 39.356 ljudi. Vendar pa je nekoliko manjše kot v času pred dopusti. Število brezposelnih je doseglo 54.733 (+ 6,1 % ali 3.150 ljudi v primerjavi z junijem) absolutno najvišjo vrednost. Kvota brezposelnih je preseгла 11 %. Celo v letu 1975, med recesijo, je znašalo število brezposelnih le okrog 40.000, pri številu zaposlenih, ki je bilo za približno četrtno večje, kot je zdaj. Število prostih mest se je skrčilo v primerjavi s prejšnjim mesecem za več kot 28 %, na 1.512.

V celotnem gospodarstvu so zabeležili 1,82 milijona brezposelnih (+ 1,2 %) in 583.200 ljudi s skrajšanim delovnim časom (+ 80 %). Kvota brezposelnosti se je povečala na 7,5 %, leto pred tem je znašala le 5,4 %.

varnost v temenici

Tudi v Temenici so se dogovorili, da bodo varovanje svoje imovine zaupali strokovni službi Varnost. S tem bodo dosegli, da bo stavba varovana osem ur dnevno več kot doslej, kar je glede na lokacijo Temenice še posebnega pomena. Stavba Temenice leži tik ob glavni cesti, vendar je hkrati dokaj odmaknjena od središča, torej je skupaj s proizvodnim programom lahko precej vabljiva. Še večjega pomena pa je pravilno varovanje zaradi večje požarne varnosti, saj ni v stavbi Temenice v popoldanskem času nikogar, ki bi znal ob požaru reagirati po vseh predpisih in s tem obvarovati objekt pred večjo škodo.

Vse to govori v prid temu, da v Temenici zaupajo varovanje objekta Varnosti, čeprav bo seveda ob stalnem – 24 urnem varovanju tudi strošek nekoliko večji.

smučarski tečaj na zelenici

Tudi letos je bil na Zelenici smučarski tečaj. Ko smo zbirali prijave, (tečaj je bil štiridnevni, od 9. do 13. marca), smo imeli pomisleke. Bo dovolj udeležencev? Bojazen je bila odveč, saj se je tečaja udeležilo 53 smučarjev. Počitniški dom Panorama je bil zaseden. V jutranjih in večernih urah je bilo v domu zelo živahno, čez dan pa je sameval. Najbolj vztrajni smo bili na smučišču od 9 ure pa vse do 17 ure.

Tereni na Zelenici niso najbolj primerni za začetnike, ker je smučišče zelo strmo in valovito. Le na vrhu poleg Planinskega doma je malo bolj položno in deloma primerno za začetnike in malo manj izkušene smučarje. Na smučišču je tudi vlečnica, tako da nam ni bilo potrebno hoditi v hrib. Prvi dve skupini (to so bili začetniki in smučarji, ki so se znali že malo

smučati) sta nabirali znanje in izkušnje na tem smučišču.

Velik del organizacije smučarskega tečaja je slonel na Bojanu Jerančiču, ki je tudi predsednik sekcije smučarjev pri našem športnem društvu.

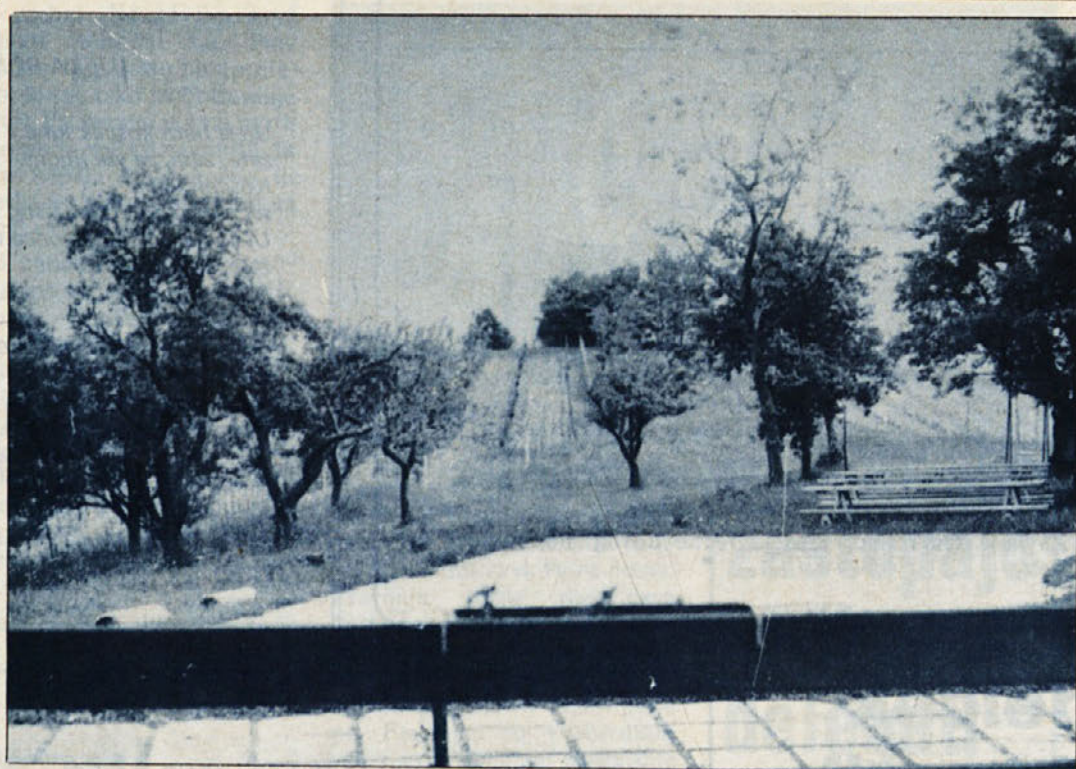
Dobri smučarji pa so se spuščali po strmem plazu do Vrtače ali pa celo do spodnje postaje.

Za naše usposabljanje so skrbeli Jože, Tone, Milan in Bojan. Z njihovo pomočjo smo se v štirih dneh veliko naučili. Zadnji dan tečaja smo se že skoraj vsi spustili po strmem smučišču v dolino. Nekateri smo zato porabili skoraj celo uro, vendar je zadovoljstvo, da se znamo, in upamo smučati tudi po tako strmem in zahtevnem smučišču, odtehtalo vse napore.

Vreme je bilo izredno lepo. Na Zelenici je tako lepo vreme že izjema. Sneg se je vidno topil. Sobota je bila mrzla, vetrovna in tudi snežilo je, vendar to ni pokvarilo vtisa, saj je sledila prečudovito topla sončna nedelja. Tedaj so se nekateri nastavljali sončnim žarkom. Zaradi toplega vremena na Zelenici letos ni bilo veliko snega. Skale in kamenje so bili vidni in marsikatera smučka je bila poškodovana.

Moram se zahvaliti izredno prizadevnemu Bojanu, ki je vse štiri dni skrbel za uspešnost tečaja. Razšli smo se z željo, da se prihodnje leto spet srečamo na snegu.

M. PRAZNIK

pomlad na sromljah

Tako kot vsi vinogradniki in sadjarji, imajo tudi naši delavci na Sromljah te dni polne roke dela. Precej je že postorjenega v vinogradu, sadovnjak pa ravno te dni potrebuje največ nege. Skropljenje, rezanje in podobna strokovna opravila potekajo letos pod strogim nadzorstvom in inštruktažo strokovnjakov iz brežiške Agrarije. Prvi pomladni znaki na drevju napovedujejo obilno letino, če le ne bo narava posegla vmes s kakšno pozebo. Upajmo, da bosta skrb in delo le rodila uspehe in da bo naša letošnja jesen na Sromljah zares bogata.

NEKAJ MODROSTI

– Kdor je povsod, ta ni nikjer.

– Če zaprete vrata vsem napakam, bo tudi resnica ostala zunaj.

– Dobra zdravila imajo grenak okus.

– Srečnež ima veliko skrbi, bolnik eno samo.